

POTRAGA MEDJU RUSEVINAMA

Author: [IWPR Balkans](#)

Albanci su s pomesanim reakcijama dočekali povratak u porušeno Aracinovo

U Haracinu, kako Albanci zovu selo Aracinovo, još uvek vlada pravi haos, uprkos činjenici da je stanovnicima sela od kraja jula dozvoljeno da se vrate kućama.

Struje i vode nema, a telefonske linije su u prekidu otkako su selo u junu zauzeli pripadnici Oslobođilačke nacionalne armije, ONA. Mnoge kuće porušene su nakon vazdušnih napada makedonske vojske.

Stanovnici Haracina kojih je bilo oko 10.000 pre okupacije, nemaju osnovne uslove za život. Jedino je sezdesetak starijih ljudi ostalo u selu za vreme borbenih dejstava, dok je na hiljade pobjeglo u Skoplje ili preko granice na Kosovo kako bi se sklonili kod rodbine.

U međuvremenu su se vratili, ali njihove su reakcije pomesane. Raduju se povratku kući, a tužni su kada ustanove šta se desilo njihovim kućama.

"Moja kuća je uništena", rekao je šezdesetogodišnji Albanac, Hasip Ferati, "ali srećan sam zbog povratka... ovo je moja zemlja koju sam zaradio svojim znojem".

Međutim, ljut je zbog nepotrebnog razaranja i kaže da je bilo načina za rešavanje krize, a da se ne rusi imovina nevinih ljudi.

Sefi Salihu, 72, još jedan albanski stanovnik sela raduje se povratku u svoj razrušeni dom. "Za nas nema budućnosti van Haracina", kaže on. "Tuđa kuća nikada neće biti tvoja i zato se Haracin mora obnoviti".

Desetoclanu porodicu Salihu nema gde da ide. "Vlada mora da štiti svoje građane", rekao je on "a ne da ih ovako uništava".

Ljudi su sokirani zbog toga što je se desilo sa njihovom imovinom za vreme njihovog prisilnog izgnanstva u Skoplju ili preko granice na Kosovo. Mnogi tvrde da su pripadnici makedonske armije i policije opljačkali njihove kuće.

Femi i Qani kažu da su članovi makedonske policije danima boravili u njihovoj kući nakon što su se povukli pripadnici ONA. "Oni su ne samo upotrebili sve što smo ostavili", kaže Qani, "već su sve polomili i spalili kada su otišli iz naših kuća na vrhu sela. Iza njih je ostala šteta od 100.000 nemackih maraka."

"Kada sam se vratila", rekla je Latife, 45, koja živi blizu džamije u gornjem delu sela, "ustanovila sam da je pokraden ceo miraz moje kćerke i da su mnoge stvari koje je pravio moj muž uništene".

Džamija blizu Latifine kuće uništena je od granata koje su ispalile snage bezbednosti. Dva druga muslimanska spomenika uništena su i spaljena.

Vec nekoliko nedelja vlada pokusava da stvori uslove kako bi se ohrabrio povratak ljudi u selo. Medjutim, seljaci koji se po prvi put vracaju kucama uzasnuti su otkricem mina koje je ONA postavila u samom Haracinovu i njegovoj okolini.

Dodatnu opasnost za povratnike predstavljaju neeksplozirane naprave. "Kada sam se vratio kuci, mislio sam da je bezbednosna situacija u redu", izjavio je tridesetpetogodisnji Albanac Sazan. "Tada sam pronasao neeksploziranu granatu u mom dvoristu, koju su verovatno ispalili vladini helikopteri. O tome sam obavestio organe bezbednosti i oni su je deaktivirali."

Zivot je otezan za oko 80 odsto stanovnistva koje se do sada vratilo. Zbog nedostatka struje, stanovnistvo sela nema vode. "Pokusali smo da osposobimo bunare, ali voda nije za pice", rekao je pedesetogodisnji Albanac Sali. "U stvari, rekao bih da je veoma opasna, sudeci po nalazima strucnjaka koji su pregledali selo".

Stanovnistvu ce biti potrebna pomoc pre pocetka zime. "Potrebna nam je hitna humanitarna pomoc od nevladinih organizacija i vlade", kaze sezdesettrogodisnji Nejaz sa suzama u ocima. "Mnogi od nas nemaju sredstava da obnove spaljene kuce". Nejaz je nezaposlen, izdrzava ga sin od svoje male plate.

Medjutim, stanovnici Haracinova ne odustaju tako lako. Trude se da obezbede minimum uslova potrebnih za ozivljavanje porusenog sela. Jedni drugima pomazu pri izgradnji sklonista za njihove porodice. Pre pocetka borbi, vecina stanovnika dobro je zaradjivala od poljoprivrede, neki od njih bavili su se privatnim biznisom.

Glava seoske zajednice, Reshat Ferati ne krije da postoji nemir lokalnog stanovnistva, ali, ipak, apeluje na sve da se vrate. "U Haracinu ima mesta za sve", rekao je on. "Bez obzira na nacionalnu pripadnost i religiju, selo pripada svima koji hoce u njemu da zive. Oni bi trebalo da se vrate da zivimo u zajednici kao i pre".

Adnan Hajdari i Hexhmedin Asani rade za program na albanskom jeziku makedonske televizije.

Location: Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/potruga-medju-rusevinama>